

Lathund till kartläggningsmaterial

Den här lathunden är ett komplement till kartläggningsmaterialet om nedsatta förmågor. Om personen tycker att det är svårt att besvara vissa frågor kan du ge exempel. Nedan får du några förslag på följdfrågor och ledtrådar till hur du kan få fram mer information.

Om personen svarar ja direkt och menar att det stämmer in på hen, be hen ge exempel och konkretisera. Exempelen behöver inte vara jobbrelaterade.

Att bearbeta och förstå

Nämn några uttryck och liknelser och fråga om personen förstår vad som menas. Var uppmärksam på om personen behöver tänka först för att förstå. Du vill veta om det tar energi att bearbeta uttryck av det här slaget.

Ge information i flera steg och fråga om personen kan säga vad som var viktigast i det du sa.

Att kommunicera egna behov

Be personen beskriva något, till exempel händelseförloppet i en film i kronologisk ordning.

Fråga om personen har svårt att säga nej.

Fråga om personen tycker att det är svårt att be om information när hen stöter på problem. Och om personen frågar andra, får hen då sammanhang i det den andra personen säger och kan dra egna slutsatser av hur hen ska göra.

Fråga om personen skulle säga att ”Jag är ledsen nu” eller ”Jag blev besviken när ...”

Att förstå andras perspektiv och behov

Fråga om det ofta blir missförstånd när personen kommunicerar med andra.

Fråga om personen tror att hens självbild överensstämmer med andras bild av personen.

Fråga om vad som kan vara lämpliga samtalsämnen med en arbetskamrat.

Att delta i samtal

Fråga om personen tycker att det är svårt att avgöra när ett samtal är slut.

Att organisera uppgifter

Fråga om personen tycker att det är svårt att veta hur hen ska prioritera.

Fråga om personen har svårt att bibehålla den struktur som hen eller någon annan har skapat.

Fråga om personen får en bild i huvudet om hen ska besöka en ny miljö, till exempel ett museum hen aldrig har varit på. Kan hen ändå föreställa sig hur det skulle kunna se ut?

Problemlösning, konsekvensförståelse och sammanhangsförståelse

Fråga om personen ofta är mycket envis när hen ska lösa problem och gärna håller fast vid sin lösning och tycker att det ska gå.

Fråga om personen brukar tänka i konsekvenser, till exempel om jag gör så här kan det leda till att ...

Fråga om personen är bra på att se detaljer.

Fråga om personen förstår uttrycket ”Jag ser inte skogen för alla träd”.

Fråga om personen upplever tillvaron som fragmentarisk (ej sammanhängande), att livet känns som ett pussel.

Fråga om personen tycker att det är svårt när man inte förklarar varför man ska göra något eller syftet med någonting.

Fråga om personen tycker att det är svårt att lära sig något i en miljö och sedan tillämpa det hen har lärt sig i en annan miljö.

Att komma i gång och att avsluta

Fråga om personen tycker att det är svårt att avsluta när hen gör något roligt, till exempel för att gå och lägga sig eller hinna med en buss/tåg.

Fråga om personen har lätt för att tröttna på det hen håller på med, särskilt om det inte är så intressant.

Sinnesintryck

Fråga om personen tycker att det är jobbigt när det ligger mycket saker framme, till exempel på ett bord.

Fråga om personen tycker att det är jobbigt när det är mycket saker på väggarna.

Fråga om personen har svårt med vissa färger, mönster, typsnitt, flimrande dataskärmar/lysrör.

Fråga om personen tycker att det är jobbigt med lukter som rengöringsmedel, parfym, cigarettrök, svettlukt.

Fråga om personen tycker att det är jobbigt att ta någon i hand.

Fråga om personen har svårt för att hitta.

Fråga om personen har svårt för att bedöma avstånd, till exempel hur långt ifrån en annan person man ska stå eller veta om hen hinner över vägen när det kommer en bil.

Motorisk automatisering

Fråga om personen brukar tänka på vad hen gör när hen gör något, till exempel borstar tänderna.

Fråga om det fungerar för personen att promenera, lyssna och prata med en annan person samtidigt.

Fråga om personen tycker att det är jobbigt att utföra ett vardagsmoment på grund av alla delmoment. Fråga om personen känner igen sig i följande exempel: "Jag ska öppna skåpet, ta ut kaffet, ställa ner kaffet på bänken, ta ut kaffefilter, ställa ner kaffefiltret på bänken, ta kaffekannan, gå bort till kranen, sätta på kranen, fylla kannan med vatten, stänga av kranen, hälla i vatten i kaffebryggare och så vidare. Vad du vill veta är om personen behöver tänka inför varje moment.

Att rikta sin uppmärksamhet

Fråga om personen tycker att det är svårt att lyssna på vad någon säger samtidigt som hen gör någonting.

Fråga om personen tycker att det är svårt att göra flera saker på samma gång.

Fråga om personen tröttnar snabbt, om det är vanligt att personen påbörjar något och inte gör klart.

Fråga om personen tycker att det är svårt att till exempel följa ett recept, när man behöver skifta uppmärksamhet från att läsa vad det står och gå och hämta olika ingredienser till receptet.

Att vänta

Fråga om det är viktigt för personen att få respons och återkoppling direkt på något hen har gjort.

Fråga om personen har strategier för återhämtning.

Fråga om personen har en tendens att zona ut, särskilt om något är tråkigt.

Tidsplanering

Fråga om personen är bra på att planera när hen ska hinna med en buss eller ett tåg.

Fråga om hur personens planering ser ut när hen har en tid att passa.

Att byta tankespår

Fråga om personen ofta tänker i "antingen eller" och har svårt att se att det finns något där emellan, till exempel gråzoner.